

§ 189

Esitys kaupunginhallitukselle Lauttasaaren sillan avattavan nostosiltaosuuden pysyvää sulkemisesta

HEL 2016-004287 T 10 05 02

Esitys

Yleisten töiden lautakunta esitti kaupunginhallitukselle Lauttasaaren sillan nostosiltaosan pysyvää sulkemista sillan seuraavan peruskorjauksen yhteydessä, aikaisintaan vuonna 2019 pyrkien kuitenkin huomioimaan mahdollisuuksien mukaan Kaupunkisuunnitteluvirastossa työn alla olevan Salmisaari-talon läheisyyteen suunnitellun kelluvan asuinkorttelihankkeen rakentamistarpeet. Lisäksi yleisten töiden lautakunta esitti Lauttasaaren sillan liikennesäännön kumoamista samassa yhteydessä. Lautakunta esitti myös pohdittavaksi, olisiko sillan valvomo ja konetilat mahdollista museoida Lauttasaari-seuran ehdotuksen mukaisesti.

Taustaa

Lauttasaaren silta johtaa ajoneuvo-, jalankulku- ja pyöräilyliikenteen Salmisaaren ja Lauttasaaren välisen salmen yli. Sillassa on kuusi aukkoa, joista läntisin voidaan avata korkeampia laivoja varten. Avattavassa aukossa on liikuntaviraston hallinnoima väyläluokan 5 paikallisveneväylä.

Sillan ollessa suljettuna läppäaukon vapaakorkeus on 3,6 metriä ja vapaaleveys 30 metriä. Sillan lännestä lukien kolmannen aukon kohdalla on vapaakorkeus 5 metriä ja vapaaleveys 50 metriä. Liikenneviraston omistama, Länsiväylällä sijaitseva Lapinlahden silta rajoittaa Salmisaaren pohjoispuolelle pääsevien alusten korkeuden 6,8 metriin.

Sillan avaaminen on palvellut lähinnä Salmisaaren tulleita hiilikuljetuksia. Nykyisin voimalan hiilijatama on kuitenkin siirretty sillan eteläpuolelle, josta kivihiili kuljetetaan maanalaista tunnelia myöten voimalan alla olevaan varastotilaan.

Nykyään siltaa avataan satunnaisesti pyynnöstä 6.9.1978 kaupungin valtuuston hyväksymän liikennesäännön mukaisesti. Vuosittain nostokertoja on alle kymmenen, mukaan lukien vuosittain tehtävä koenosto. Pääasiallinen käyttö on koskenut ruoppauskaluston, saaristotankkereiden sekä juhannusristeilyjen pääsyä Seurasaaren selälle.

Avaamista ja koneiston ylläpitoa on hoitanut Staran konepajan sähkötekniikka. Koneistoon ja nosto-ominaisuuteen liittyvät vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat olleet noin 15 000–20 000 euroa.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston vuonna 2015 tekemien liikennemittausten mukaan sillan ylittää vuorokaudessa noin 5 600 polkupyörää sekä 16 300 ajoneuvoa. Lähin korvaava ajoyhteys on sillan pohjoispuolella, Länsiväylällä sijaitseva liikenneviraston omistama Lapinlahden silta. Kiertotien pituus on noin 2 km. Jalankulku- ja pyöräliikenteelle ei ole korvaavaa yhteyttä.

Nostosillan koneisto on alkuperäinen ja laitteistoa on huollettu säännöllisesti yli 40 vuotta. Merkittäviä korjauksia ei ole ollut tarvetta tehdä. Nostokoneiston käyttö vaatii laitteiston sekä siihen liittyvien järjestelmien hyvää tuntemusta. Riskiä sillan läpän juuttumiseen käytön aikana - joko käyttövirheen tai laitevian takia - voidaan pitää merkittävänä. Varajärjestelmillä sillan laskeminen kestää useita tunteja.

Heinäkuussa 2005 sillan läppä jumittui muutamaksi tunniksi noston yhteydessä. Tuolloin todettiin, että läpän sähkö- ja ohjausjärjestelmät ovat vanhentuneet ja vaativat perusteellista kunnostamista tai uusimista. Lisäksi nostolaitteiston konehuone tulisi ajantasaistaa mm. valaistuksen, ilmanvaihdon ja turvavarusteiden osalta.

Laitteiston kunnostamisen välttämättömät työt tulisivat maksamaan noin 1,5 miljoonaa euroa. Kunnostus tulisi myös aiheuttamaan useamman kuukauden liikennekatkon ajoneuvoliikenteelle Lauttasaarentiellä. Jalankulku- ja pyöräliikenteelle voidaan tehdä kohtuullisin kustannuksin läpän kohdalle väliaikainen silta korjauksen ajaksi.

Nostokoneiston mahdollinen uusiminen rahoitettaisiin siltojen ja muiden taitorakenteiden peruskorjauksiin varatuilla investointimäärärahoilla. Helsingin sillaston peruskorjausten rahoitus on ollut jo pitkään liian alhaisella tasolla, joka näkyy myös rakenteiden kunnan heikkenemisenä ja korjausvelan kasvuna. Läpän sulkemispäätös mahdollistaisi rahoituksen käyttämisen sillan varsinaiseen peruskorjaukseen.

Lauttasaaren sillan nostosiltaosuuden pysyvän sulkemisen myötä on välttämätöntä, että nykyinen, avattavassa aukossa oleva, väyläluokan 5 paikallisveneväylä siirretään lännestä katsottuna sillan kolmanteen aukkoon. Veneväylän siirto ja nosto-ominaisuuden poistaminen vaatii vesiluvan, jonka hakeminen kuuluu rakennustoimen johtosäännön 11 §:n 5 kohdan mukaisesti kaupungininsinöörin toimivaltaan. Veneväylää hallinnoi nyt ja siirron jälkeen liikuntavirasto.

Lausunnot

Rakennusvirasto on pyytänyt lausunnon sillan sulkemisen vaikutuksista seuraavilta tahoilta: Helsingin Satama Oy, Helen Oy, Helsingin saaristolauriyhdistys ry, liikennevirasto, Suomenlahden merivartiosto, Mustasaaren toimintakeskus, Helsingin poliisilaitos, puolustusvoimat, kau-

punginkanslian elinkeinopalvelut, kaupunkisuunnitteluvirasto, liikuntavirasto, pelastuslaitos sekä ympäristökeskus. Annetuista lausunnoista seitsemässä puollettiin ja kahdessa vastustettiin sillan läppäosan pysyvää sulkemista. Helen Oy, Suomenlahden merivartiosto, Mustasaaren toimintakeskus ja kaupunginkanslian elinkeinopalvelut eivät jättäneet lausuntoa.

Helsingin Satama Oy puoltaa sillan sulkemista. Yhtiö toteaa lausunnonaan, että alikulkukorkeuden alentaminen rajoittanee joidenkin alusten liikennöintiä, mutta satamatoimintaa varten siltaa ei tarvitse avata.

Helsingin saaristolaivuriyhdistys ry esittää lausunnossaan, että nostosillan tekniikka tulee ajantasaistaa ja silta tulee pitää avattavana. Yhdistyksen mukaan avattava silta on olennainen osa merellisen Helsingin infrastruktuuria ja sillan sulkeminen estäisi useiden alusten liikennöimisen alueella. Yhdistys myös mainitsee aluskokojen kasvavan jatkuvasti tehokkuuden lisäämiseksi. Lisäksi lausunnon mukaan Lauttasaaren sillan pohjoispuolella, Salmisaarella, on kaupungin omistama laituri, joka soveltuu yhdistyksen mukaan isoillekin aluksille, mutta on nykyisin vähällä käytöllä. Yhdistyksen mukaan sillan sulkemisen jälkeen laiturin käyttö ei olisi enää mahdollista isoille aluksille.

Liikennevirasto ei vastusta nostosillan pysyvää sulkemista. Liikennevirasto toteaa lausunnossaan, että liikenneviraston suositusten mukaan veneväylän ylittävän sillan alikulkukorkeuden tulisi olla 8-12 metriä, mutta esittää samalla huomion, että liikenneviraston hallinnoiman Lappinlahden sillan alikulkukorkeus on myös alle suosituksen. Lisäksi liikennevirasto toteaa, että siltojen pohjoispuolen vesialuetta rajaavat useat sillat, jonka johdosta alueen venekanta on varsin matalaa.

Helsingin poliisilaitos ilmoittaa, ettei poliisilaitoksella ole lausuttavaa asiasta.

Puolustusvoimat ilmoittaa lausunnossaan, että silta voidaan sulkea pysyvästi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa lausunnossaan sulkemista, mutta mainitsee Salmisaari-talon läheisyyteen suunnitellusta kelluvasta asuinkorttelihankkeesta, jonka paikalle saaminen edellyttää mahdollisesti sillan avattavuutta. Lausunnon mukaan sulkemista tulisi sen takia lykätä parilla vuodella. Sillan sulkemisen ajankohta on ajateltu seuraavan peruskorjauksen yhteyteen, joka tapahtuu aikaisintaan vuonna 2019.

Liikuntavirasto toteaa lausunnossaan, että läppäosan sulkeminen rajaa suurimmat vesiliikennealukset pois Seurasaaren alueelta. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Laajasalonkanavan sillan alta menee saa-

ristoristeilyitä ja kyseisen sillan alikulkukorkeus on 3,7 m. Toisin sanoen matalimmat risteilyalukset mahtuisivat sillan ali tulevaisuudessakin. Lisäksi matalampi vapaa korkeus aiheuttaa liikuntaviraston käyttämälle ruoppauskalustolle lisätöitä ja lisäkuluja kaluston saamiseksi sillan pohjoispuolelle. Liikuntavirasto arvioi kustannusten olevan noin 4000-6000 euroa/kerta. Lisäksi liikuntavirasto mainitsee lausunnossaan, että sulkemisen yhteydessä katoaa osa helsinkiläistä merenkulkuhistoriaa.

Pelastuslaitos toteaa lausunnossaan, ettei nosto-osan pysyväälle sulkemiselle ole estettä, koska sillan avaaminen kiireellisessä pelastustilanteessa on joka tapauksessa liian hidasta ja pelastustehtäviin voidaan käyttää pienempää kalustoa.

Ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, ettei sillan pysyväälle sulkemiselle ole estettä.

Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan avattavan sillan ylläpito- ja peruskorjauskulut ovat huomattavan suuret saatuun hyötyyn nähden eikä sillan avattavuutta pidetä enää välttämättömänä ja taloudellisesti kannattavana. Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan sillan pysyvä sulkeminen ei heikennä merkittävästi merellisen Helsingin infrastruktuuria, sillä alikulkukorkeus 5,0 metriä mahdollistaa edelleen valtaosan väylää nyt käyttävien alusten esteettömän liikennöinnin. Sillan avattavuuteen liittyy nykyisellään ajoneuvoliikenteen sujuvuuden osalta huomattavia riskejä koneiston toiminnan häiriintyessä. Nostosiltaosan sulkemisella Lauttasaarentien liikenteen välityskyky saadaan tältä osin turvattua.

Käsittely

Vastaehdotus:

Terhi Koulumies: Lisätään ensimmäisen kappaleen loppuun:

Lautakunta esittää myös pohdittavaksi, olisiko sillan valvomo ja konetilat mahdollista museoida Lauttasaari-seuran ehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Muutetaan ensimmäinen lause muotoon: Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Lauttasaaren sillan nostosiltaosan pysyvää sulkemista sillan seuraavan peruskorjauksen yhteydessä, aikaisintaan vuonna 2019 pyrkien kuitenkin huomioimaan mahdollisuuksien mukaan Kaupunkisuunnitteluvirastossa työn alla olevan Salmisaari-talon läheisyyteen suunnitellun kelluvan asuinkorttelihankkeen rakentamistarpeet. Lisäksi yleisten töiden lautakunta esittää Lauttasaaren sillan liikennesäännön kumoamista samassa yhteydessä.

Esittelijä

osastopäällikkö

Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Eero Sihvonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 39448
eero.sihvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lauttasaaren sillan nostot 2015-2016
- 2 Lauttasaaren sillan liikennesääntö 6.9.1978
- 3 Länsi-Suomen vesioikeuden päätös 11.2.1965

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Asianosaiset

Esitysehdotus

Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Lauttasaaren sillan nostosiltaosan pysyvää sulkemista sillan seuraavan peruskorjauksen yhteydessä, aikaisintaan vuonna 2019 sekä Lauttasaaren sillan liikennesäännön kumoamista.

Taustaa

Lauttasaaren silta johtaa ajoneuvo-, jalankulku- ja pyöräilyliikenteen Salmisaaren ja Lauttasaaren välisen salmen yli. Sillassa on kuusi aukkoa, joista läntisin voidaan avata korkeampia laivoja varten. Avattavassa aukossa on liikuntaviraston hallinnoima väyläluokan 5 paikallisveneväylä.

Sillan ollessa suljettuna läppäaukon vapaakorkeus on 3,6 metriä ja vapaaleveys 30 metriä. Sillan lännestä lukien kolmannen aukon kohdalla on vapaakorkeus 5 metriä ja vapaaleveys 50 metriä. Liikenneviraston omistama, Länsiväylällä sijaitseva Lapinlahden silta rajoittaa Salmisaaren pohjoispuolelle pääsevien alusten korkeuden 6,8 metriin.

Sillan avaaminen on palvellut lähinnä Salmisaareen tulleita hiilikuljetuksia. Nykyisin voimalan hiilisatama on kuitenkin siirretty sillan eteläpuolelle, josta kivihiili kuljetetaan maanalaista tunnelia myöten voimalan alla olevaan varastotilaan.

Nykyään siltaa avataan satunnaisesti pyynnöstä 6.9.1978 kaupungin valtuuston hyväksymän liikennesäännön mukaisesti. Vuosittain nostokertoja on alle kymmenen, mukaan lukien vuosittain tehtävä koenosto.

Pääasiallinen käyttö on koskenut ruoppauskaluston, saaristotankkereiden sekä juhannusristeilyjen pääsyä Seurasaaren selälle.

Avaamista ja koneiston ylläpitoa on hoitanut Staran konepajan sähkötekniikka. Koneistoon ja nosto-ominaisuuteen liittyvät vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat olleet noin 15 000–20 000 euroa.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston vuonna 2015 tekemien liikennemittausten mukaan sillan ylittää vuorokaudessa noin 5 600 polkupyörää sekä 16 300 ajoneuvoa. Lähin korvaava ajoyhteys on sillan pohjoispuolella, Länsiväylällä sijaitseva liikenneviraston omistama Lapinlahden silta. Kiertotien pituus on noin 2 km. Jalankulku- ja pyöräliikenteelle ei ole korvaavaa yhteyttä.

Nostosillan koneisto on alkuperäinen ja laitteistoa on huollettu säännöllisesti yli 40 vuotta. Merkittäviä korjauksia ei ole ollut tarvetta tehdä. Nostokoneiston käyttö vaatii laitteiston sekä siihen liittyvien järjestelmien hyvää tuntemusta. Riskiä sillan läpän juuttumiseen käytön aikana - joko käyttövirheen tai laitevian takia - voidaan pitää merkittävänä. Varajärjestelmillä sillan laskeminen kestää useita tunteja.

Heinäkuussa 2005 sillan läppä jumittui muutamaksi tunniksi noston yhteydessä. Tuolloin todettiin, että läpän sähkö- ja ohjausjärjestelmät ovat vanhentuneet ja vaativat perusteellista kunnostamista tai uusimista. Lisäksi nostolaitteiston konehuone tulisi ajantasaistaa mm. valaistuksen, ilmanvaihdon ja turvavarusteiden osalta.

Laitteiston kunnostamisen välttämättömät työt tulisivat maksamaan noin 1,5 miljoonaa euroa. Kunnostus tulisi myös aiheuttamaan useamman kuukauden liikennekatkon ajoneuvoliikenteelle Lauttasaarentiellä. Jalankulku- ja pyöräliikenteelle voidaan tehdä kohtuullisin kustannuksin läpän kohdalle väliaikainen silta korjauksen ajaksi.

Nostokoneiston mahdollinen uusiminen rahoitettaisiin siltojen ja muiden taitorakenteiden peruskorjauksiin varatuilla investointimäärärahoilla. Helsingin sillaston peruskorjausten rahoitus on ollut jo pitkään liian alhaisella tasolla, joka näkyy myös rakenteiden kunnan heikkenemisenä ja korjausvelan kasvuna. Läpän sulkemispäätös mahdollistaisi rahoituksen käyttämisen sillan varsinaiseen peruskorjaukseen.

Lauttasaaren sillan nostosiltaosuuden pysyvän sulkemisen myötä on välttämätöntä, että nykyinen, avattavassa aukossa oleva, väyläluokan 5 paikallisveneväylä siirretään lännestä katsottuna sillan kolmanteen aukkoon. Veneväylän siirto ja nosto-ominaisuuden poistaminen vaatii vesiluvan, jonka hakeminen kuuluu rakennustoimen johtosäännön 11 §:n 5 kohdan mukaisesti kaupungininsinöörin toimivaltaan. Veneväylää hallinnoi nyt ja siirron jälkeen liikuntavirasto.

Lausunnot

Rakennusvirasto on pyytänyt lausunnon sillan sulkemisen vaikutuksista seuraavilta tahoilta: Helsingin Satama Oy, Helen Oy, Helsingin saaristolaivuriyhdistys ry, liikennevirasto, Suomenlahden merivartiosto, Mustasaaren toimintakeskus, Helsingin poliisilaitos, puolustusvoimat, kaupunginkanslian elinkeinopalvelut, kaupunkisuunnitteluvirasto, liikuntavirasto, pelastuslaitos sekä ympäristökeskus. Annetuista lausunnoista seitsemässä puollettiin ja kahdessa vastustettiin sillan läppäosan pysyvää sulkemista. Helen Oy, Suomenlahden merivartiosto, Mustasaaren toimintakeskus ja kaupunginkanslian elinkeinopalvelut eivät jättäneet lausuntoa.

Helsingin Satama Oy puoltaa sillan sulkemista. Yhtiö toteaa lausunnoissaan, että alikulkukorkeuden alentaminen rajoittanee joidenkin alusten liikennöintiä, mutta satamatoimintaa varten siltaa ei tarvitse avata.

Helsingin saaristolaivuriyhdistys ry esittää launnossaan, että nostosillan tekniikka tulee ajantasaistaa ja silta tulee pitää avattavana. Yhdistyksen mukaan avattava silta on olennainen osa merellisen Helsingin infrastruktuuria ja sillan sulkeminen estäisi useiden alusten liikennöimisen alueella. Yhdistys myös mainitsee aluskokojen kasvavan jatkuvasti tehokkuuden lisäämiseksi. Lisäksi lausunnon mukaan Lauttasaaren sillan pohjoispuolella, Salmisaarella, on kaupungin omistama laituri, joka soveltuu yhdistyksen mukaan isoillekin aluksille, mutta on nykyisin vähällä käytöllä. Yhdistyksen mukaan sillan sulkemisen jälkeen laiturin käyttö ei olisi enää mahdollista isoille aluksille.

Liikennevirasto ei vastusta nostosillan pysyvää sulkemista. Liikennevirasto toteaa launnossaan, että liikenneviraston suositusten mukaan veneväylän ylittävän sillan alikulkukorkeuden tulisi olla 8-12 metriä, mutta esittää samalla huomion, että liikenneviraston hallinnoiman Lappinlahden sillan alikulkukorkeus on myös alle suosituksen. Lisäksi liikennevirasto toteaa, että siltojen pohjoispuolen vesialuetta rajaavat useat sillat, jonka johdosta alueen venekanta on varsin matalaa.

Helsingin poliisilaitos ilmoittaa, ettei poliisilaitoksella ole lausuttavaa asiasta.

Puolustusvoimat ilmoittaa launnossaan, että silta voidaan sulkea pysyvästi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa launnossaan sulkemista, mutta mainitsee Salmisaari-talon läheisyyteen suunnitellusta kelluvasta asuinkorttelihankkeesta, jonka paikalle saaminen edellyttää mahdollisesti sillan avattavuutta. Lausunnon mukaan sulkemista tulisi sen takia lykätä parilla vuodella. Sillan sulkemisen ajankohta on ajateltu seura-

van peruskorjauksen yhteyteen, joka tapahtuu aikaisintaan vuonna 2019.

Liikuntavirasto toteaa lausunnossaan, että läppäosan sulkeminen rajaa suurimmat vesiliikennealukset pois Seurasaaren alueelta. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Laajasalonkanavan sillan alta menee saaristoristeilyitä ja kyseisen sillan alikulkukorkeus on 3,7 m. Toisin sanoen matalimmat risteilyalukset mahtuisivat sillan ali tulevaisuudessakin. Lisäksi matalampi vapaa korkeus aiheuttaa liikuntaviraston käyttämälle ruoppauskalustolle lisätöitä ja lisäkuluja kaluston saamiseksi sillan pohjoispuolelle. Liikuntavirasto arvioi kustannusten olevan noin 4000-6000 euroa/kerta. Lisäksi liikuntavirasto mainitsee lausunnossaan, että sulkemisen yhteydessä katoaa osa helsinkiläistä merenkulkuhistoriaa.

Pelastuslaitos toteaa lausunnossaan, ettei nosto-osan pysyväälle sulkemiselle ole estettä, koska sillan avaaminen kiireellisessä pelastustilanteessa on joka tapauksessa liian hidasta ja pelastustehtäviin voidaan käyttää pienempää kalustoa.

Ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, ettei sillan pysyväälle sulkemiselle ole estettä.

Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan avattavan sillan ylläpito- ja peruskorjauskulut ovat huomattavan suuret saatuun hyötyyn nähden eikä sillan avattavuutta pidetä enää välttämättömänä ja taloudellisesti kannattavana. Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan sillan pysyvä sulkeminen ei heikennä merkittävästi merellisen Helsingin infrastruktuuria, sillä alikulkukorkeus 5,0 metriä mahdollistaa edelleen valtaosan väylää nyt käyttävien alusten esteettömän liikennöinnin. Sillan avattavuuteen liittyy nykyisellään ajoneuvoliikenteen sujuvuuden osalta huomattavia riskejä koneiston toiminnan häiriintyessä. Nostosiltaosan sulkemisella Lauttasaarentien liikenteen välityskyky saadaan tältä osin turvattua.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Lauttasaaren sillan nostosiltaosan pysyvää sulkemista.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Eero Sihvonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 39448
eero.sihvonen(a)hel.fi

Liitteet

09.05.2017

Ko/8

- 1 Lauttasaaren sillan nostot 2015-2016
- 2 Lauttasaaren sillan liikennesääntö 6.9.1978
- 3 Länsi-Suomen vesioikeuden päätös 11.2.1965

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Asianosaiset

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 25.04.2017 § 156

HEL 2016-004287 T 10 05 02

Esitys

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Eero Sihvonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 39448
eero.sihvonen(a)hel.fi